

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 septembrie 2017

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Elena Covalenco,

Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 noiembrie 2016, declarat de inculpatul

Bujor Anatolie XXXXXX, născut la xxxxxx, originar și domiciliat în mun.Xxxxxx, str.Xxxxxxxx xxxx.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 20.01.2014 - 09.06.2016,
2. Instanța de apel: 14.07.2016 - 16.11.2016,
3. Instanța de recurs: 01.08.2017 - 27.09.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 09 iunie 2016, Bujor Anatolie a fost condamnat în baza art.186 alin.(5) Cod penal la 9 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunile civile înaintate de părțile vătămate Lichi Ala, Roșca Eleonora, Teișanu Doina, Ștepliuc Viorel, Vrînceanu Oleg, Budeanu Aliona, Unciuc Lidia, Balanici Nina, Coșolap Aleftina, Vîlcu Aliona, Grozavu Iurie și Pentelei Margarita au fost admise în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța civilă.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Bujor Anatolie, în urma înțelegerii prealabile și de comun acord cu Munteanu Alexandru și minorul XXXXXXXXXXXX, inclusiv cu Zveaghințev Anatol, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altor persoane, au săvârșit un șir de furturi în următoarele circumstanțe:

- *Bujor Anatolie* în urma înțelegerii prealabile și de comun acord cu *Munteanu Alexandru și minorul XXXXXXXXXXXX*, în una din zilele lunii iulie 2013, fiind în marginea mun.Bălți, lângă traseul care duce spre or.Glodeni, au sustras pe ascuns din autoturismul de model „Mazda-3” cu n/î XXXXXXXX, care-i aparține lui Ștepliuc Viorel, cheia de la apartamentul nr.xx din str.Xxxxxxxx, mun.Xxxxxx, care-i aparține familiei Ștepliuc. Peste o zi, în timp nestabilit de organul de urmărire penală, Bujor Anatolie, continuând acțiunile sale criminale, împreună cu Munteanu Alexandru și minorul Crîșnov Vadim, asigurându-se că în apartamentul nr.xx din str.Xxxxxxxx, mun.Xxxxxx lipsesc stăpânii, cu ajutorul cheii anterior sustras, au pătruns în apartamentul familiei Ștepliuc, de unde pe ascuns au sustras bunuri materiale și bijuterii din aur în valoare totală de xxxxx lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil;

- tot ei, în una din nopțile cuprinse în perioada de timp 11-15 august 2013, în urma înțelegerii prealabile și de comun acord, prin forțare au deschis fereastra și au pătruns apartamentului nr.x din str.Xxxxxxxx, mun.Xxxxx, care-i aparține lui Lichi Ala, de unde pe ascuns au sustras bijuterii din aur în sumă totală de xxxxx lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile;

- tot ei, în noaptea de 18 spre 19 august 2013, ora 24.00, în urma înțelegerii prealabile și de comun acord, prin forțare au deschis fereastra de la balconul apartamentului nr.xx din str.Xxxxxxxxxxxxxx, mun.Xxxxx, care aparține lui Gîscă Tamara și au pătruns în apartament, de unde pe ascuns au sustras xxxx ruble rusești echivalentul a xxxx lei, bunuri materiale în sumă totală de xxxx lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă totală de xxxx lei;

- tot ei, la 19 august 2013, ora 04.00, în urma înțelegerii prealabile și de comun acord, prin forțare au deschis fereastra și au pătruns în apartamentului nr.16 din str.Xxxxxxxxxxxxx, mun.Xxxxx, care-i aparține lui Roșca Eleonora, de unde pe ascuns au sustras bunuri materiale în sumă totală de xxxxx lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil;

- tot ei, în perioada de timp de la 22-23 august 2013, ora 02.00, prin înțelegere prealabilă și de comun de acord, prin forțarea geamului din termopan cu ajutorul toporului, au pătruns în apartamentul nr.xx din str.Xxxxxxxxxxxxxxxxxx, mun.Xxxxxxxx, de unde pe ascuns au sustras de la Vîlcu Aliona bunuri materiale în valoare totală de xxxxx lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil;

- tot ei, în perioada de timp 22 august 2013 - 01 septembrie 2013, prin înțelegere prealabilă și de comun acord, deschizând forțat geamul din termopan cu ajutorul unei dalte metalice, au pătruns în apartamentul nr.x din str.Xxxxxxxxxxxxx, mun.Xxxxxxxx, de unde pe ascuns au sustras de la Pentelei Margarita mai multe bunuri materiale în valoare totală de xxxxx lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu considerabil;

- tot ei, în perioada de timp de la 22 august 2013, ora 17.00, până la 24 august 2013, ora 11.00, prin înțelegere prealabilă și de comun acord, prin forțarea geamului din termopan cu ajutorul unei dalte metalice, au pătruns în apartamentul nr.xx din str.Xxxxxxxxxxxxx, mun.Xxxxxxxxx, de unde pe ascuns au sustras bunuri materiale ce-i aparțineau lui Grozavu Iurie în valoare totală de xxxx lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil;

- tot ei, la 31 iulie 2013, ora 01.00, în urma înțelegerii prealabile și de comun acord cu *Zveaghințev Anatol*, prin forțare, au deschis fereastra și au pătruns în apartamentul nr.x, din str.Xxxxxxxxx, mun.Xxxxx, care-i aparține lui Teișanu Doina, de unde pe ascuns au sustras bunuri materiale în sumă totală de xxxxx lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil;

- tot el, *Bujor Anatolie* în urma înțelegerii prealabile și de comun acord cu *Munteanu Alexandru*, în perioada de timp 10-11 august 2013, prin forțare au deschis fereastra și au pătruns în apartamentul nr.xx, din str.Xxxxxxxx, mun.Xxxxx, care-i aparține lui Vrînceanu Oleg, de unde pe ascuns au sustras bunuri materiale în sumă totală de xxxx lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil.

- tot ei, în perioada de timp 15-17 septembrie 2013, în urma înțelegerii prealabile și de comun acord, au pătruns în apartamentul nr.xx din str.Xxxxxx, mun.Xxxxx, care-i aparține lui Unciuc Lidia, de unde pe ascuns au sustras un fragment de lanț din aur la prețul de xxxx lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil;

- tot ei, în perioada aceleași nopți, în urma înțelegerii prealabile și de comun acord, au pătruns în apartamentul nr.xx din str.Xxxxxxxxxx, mun.Xxxxxx, care îi aparține lui Budeanu Aliona, de unde au sustras un laptop de model „Samsung 58 plus” la prețul de xxxx lei, bani în diferite bancnote în sumă totală de xxxxx lei, un inel din aur la prețul de xxxx lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții mari, în sumă totală de xxxxx lei;

- tot ei, la 02 septembrie 2013, ora 02.00, prin înțelegere prealabilă și de comun acord, prin forțarea geamului, au pătruns în apartamentul nr.xx din str.Xxxxxxxxxx, mun.Xxxxxxxxxx, de unde au sustras pe ascuns un laptop de model „HP Pavilion DV 9810” în valoare de xxxxx lei, mijloace bănești în sumă de xxxx lei, xxx dolari SUA, echivalentul a xxxx lei, xxxxx grivne, echivalentul a xxxxx lei, cauzându-i părții vătămate Coșolap Alefina o pagubă materială în proporții mari în sumă totală de xxxxx lei.

Prin acțiunile sale criminale, inculpatul Bujor Anatolie a sustras bunuri materiale de la părțile vătămate în valoare totală de 228955 lei (cauza penală nr.2013041167), 70080 lei (cauza penală nr.2013421611) și 55055 lei (cauza penală nr.2013022011), ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

3. Împotriva sentinței au declarat apel inculpatul, părțile vătămate L.Ștepliuc și E.Roșca, care au solicitat:

- părțile vătămate L.Ștepliuc și E.Roșca, casarea acesteia în latura stabilirii prejudiciului cauzat și încasarea acestuia prin sentință;

- inculpatul, casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri, invocând că instanța a examinat cauza unilateral și a ajuns la o concluzie greșită despre vinovăția lui; - dânsul recunoaște vinovăția parțial doar pe 3 episoade și nu este de acord să poarte răspundere pentru faptele care nu le-a comis, astfel părțile vătămate vor să se îmbogățească pe seama lui; - pedeapsa aplicată este una prea aspră.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 noiembrie 2016, apelurile inculpatului A.Bujor și a părților vătămate L.Ștepliuc și E.Roșca au fost respinse, ca nefondate.

Instanța de apel a constatat că prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului A.Bujor în comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(5) Cod penal, făcând o încadrare juridică justă a acțiunilor acestuia.

La fel, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a apreciat critic afirmațiile inculpatului referitor la faptul că nu a comis toate episoadele de furturi încriminate, considerându-le că sunt o metodă de apărare a sa.

Astfel că, poziția inculpatului referitor la nerecunoașterea totală a vinei, la examinarea necorespunzătoare a cauzei penale, la aprecierea superficială a probelor și la condamnarea sa ilegală, nu au fost luate în considerație de către instanța de apel, deoarece atât la urmărirea penală, cât și la judecarea cauzei în fond, cazul de furt a fost dovedit în deplină măsură prin consecutivitatea de probe și legătura causală dintre ele, fiind apreciate de prima instanță conform prevederilor legale.

De asemenea, instanța de apel a respins afirmațiile inculpatului referitor la suma prejudiciului indicat de părțile vătămate și valoarea obiectelor sustrate, considerând că este exagerată și neconfirmată cu nici un document, aceste afirmații fiind considerate ca declarative și care contravin probelor din materialele cauzei, iar din totalul de probe rezultă cu certitudine săvârșirea de către inculpat a furturilor vizate cu bunurile materiale indicate.

Referitor la pedeapsa stabilită inculpatului, instanța de apel a constatat că aceasta este una echitabilă, la numirea căreia s-a ținut cont de prevederile art.61, 75 Cod penal, de faptul că inculpatul anterior nu a fost condamnat, a comis o infracțiune gravă, nu a recuperat prejudiciul cauzat, a recunoscut vina parțial, iar echitatea socială a pedepsei poate fi realizată doar atunci când față de persoana care a încălcat legea penală se aplică sancțiunea penală ce corespunde gradului prejudiciabil al infracțiunii comise, circumstanțelor acesteia și persoanei vinovate, că prin aplicarea pedepsei se urmărește prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Instanța de apel a conchis că, prima instanța corect a soluționat acțiunile civile și a dat deplină eficiența prevederilor art.219, 221, 115 și 387 Cod de procedură penală, astfel că acțiunile civile înaintate au fost admise în principiu, deoarece infracțiunea a fost comisă în complicitate cu A.Munteanu și V.Criștov, cauzele penale ale cărora au fost disjuncte spre examinare în proceduri separate, iar prejudiciul urmează a fi încasat în mod solidar de la toți inculpații, ceea ce doar în cazul dat nu poate fi dispus.

5. Împotriva hotărârii menționate a declarat recurs ordinar inculpatul care, fără a invoca vreun temei prevăzut de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri echitabile, pe motiv că a săvârșit doar 3 furturi din cele 12 incriminate lui, fapt confirmat și de către A.Munteanu și V.Crișnov, care inițial au dat declarații false împotriva lui sub influența colaboratorilor de poliție; - instanța nu a ținut cont că dânsul este la prima sa abatere, recunoaște parțial vina și regretă cele comise, astfel urma să-i stabilească o pedeapsa mai blândă pentru infracțiunile care le-a săvârșit.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, care a solicitat declararea inadmisibilității recursului ca fiind neîntemeiat, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Însă, potrivit art.422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. La calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Conform dispozițiilor art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Momentul de la care începe să decurgă termenul de atac este riguros precizat de lege, adică data pronunțării deciziei, iar depășirea acestui termen duce la decăderea părților din dreptul de a folosi calea de atac.

Astfel, reieșind din procesele-verbale ale ședinței instanței de apel din 16.11.2016, inculpatul A.Bujor, cât și apărătorul său V.Anton, au participat la cercetarea judecătorească, fiind pronunțat dispozitivul deciziei Colegiului penal în prezența acestora (f.d.91a-97, v.9). La fel, din procesul-verbal rezultă că aceștia au fost înștiințați despre data pronunțării deciziei motivate - 30.11.2016 (f.d.97, v.9).

Ulterior, la 30.11.2016, potrivit procesului-verbal al ședinței instanței de apel, avocatul inculpatului a fost prezent la pronunțarea deciziei motivate (f.d.104, v.9) și, conform recipisei, dânsul a primit copia deciziei motivate (f.d.113, v.9). Inculpatului însă, la 05.12.2016, i-a fost

expediată copia deciziei motivate în limba de stat și tradusă în limba rusă (f.d.120, v.9), iar conform recipisei, A.Bujor, contra semnătură, a primit-o la 06.12.2016 (f.d.126, v.9), fiind respectate prevederile art.338 alin.(4) Cod de procedură penală.

Astfel, termenul de 30 de zile, prevăzut de art.422 Cod de procedură penală pentru depunerea recursului ordinar de către inculpat, urma să expire la sfârșitul zilei de 06.01.2017.

Avocatul V.Anton și inculpatul, fiind în drept de a contesta decizia instanței de apel, nu au atacat-o în termenul prevăzut de 30 de zile de la data pronunțării deciziei motivate, cunoscând despre acest fapt.

Conform ștampilei de pe plicul expediat în adresa Curții Supreme de Justiție, inculpatul A.Bujor a depus recurs asupra deciziei instanței de apel abia la 27 aprilie 2017, adică după expirarea termenului legal de 30 de zile, prevăzut de art.422 Cod de procedură penală, astfel, Colegiul penal conchide că acesta nu poate fi considerat ca declarat în termen.

Mai mult că, atât în dispozitivul deciziei motivate pronunțat la 16 noiembrie 2016, precum și în procesul-verbal din 16 noiembrie 2016, ședințe la care inculpatul și avocatul au fost prezenți, instanța a explicat modul și termenul de atac a deciziei în instanța ierarhic superioară (f.d.105 verso, v.9).

Colegiul penal, atestă că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Faptul dat limitează instanța de recurs ordinar de a verifica argumentele invocate în recurs și a se expune asupra legalității deciziei instanței de apel referitor la condamnarea lui A.Bujor.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este declarat peste termen.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de inculpat, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Bujor Anatolie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 noiembrie 2016, în propria lui cauză penală, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 octombrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu